

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2024

Chișinău

privind aprobarea formulelor de calcul ale compensației la energie sub formă de plată monetară, stabilirea normelor pentru costul energiei în perioada rece a anului și determinarea valorii minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice pentru consumatorii casnici, pentru perioada noiembrie 2024 - martie 2025

În temeiul art. 15 din Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 246-250, art. 498), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă normele pentru costul energiei în perioada rece a anului în funcție de tipul de energie utilizat și de numărul de membri înregistrați în cerere și valoarea minimului de cheltuieli a gospodăriei casnice în funcție de componența gospodăriei pentru calculul compensației la energie sub formă de plată monetară (în continuare compensație), conform Anexei nr. 1.

2. Valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară achitată, per consumator casnic pentru sursa principală de energie prin intermediul Fondului de reducere a vulnerabilității energetice se calculează individual, după cum urmează:

2.1 pentru consumatorii casnici, ai căror sursă principală de încălzire sunt gazele naturale sau energia termică, sau energia electrică, valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară constituie 800 lei dacă raportul, exprimat în procente, dintre venitul global lunar al gospodăriei casnice (în continuare - VGL) și nivelul minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice (în continuare - MCF) este mai mic sau egal cu 50%;

2.2 pentru consumatorii casnici, ai căror sursă principală de încălzire sunt combustibilii solizi, valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară constituie 800 lei dacă , VGL este mai mic sau egal cu MCF.

2.3 pentru consumatorii casnici, ai căror sursă principală de încălzire sunt gazele naturale, dacă raportul, exprimat în procente, dintre VGL și MCF este mai mare decât 50% și VGL este mai mic sau egal cu MCF, valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară se calculează ca produsul dintre costul

energiei în perioada rece a anului (în continuare - CEPRA) și 10% înmulțit cu suma dintre 1 și valoarea diferenței dintre 1 și raportul dintre VGL și MCF, potrivit formulei:

$$C = CEPRA \times 10\% \times (1 + (1 - VGL/MCF)),$$

unde:

C – valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară, în lei;

CEPRA - costul energiei în perioada rece a anului, conform punctului 1 din Anexa nr. 1;

VGL – venitul global lunar al gospodăriei casnice;

MCF – nivelul minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice, conform punctului 2 din Anexa nr. 1;

2.4 pentru consumatorii casnici, ai căror sursă principală de încălzire sunt gazele naturale, pentru care VGL este mai mare decât MCF și raportul exprimat în procente, dintre cheltuielile pentru resursele energetice și venitul disponibil pentru achitarea energiei (în continuare – R) este mai mare sau egal cu 100%, valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară se calculează ca produsul dintre CEPRA și 10%, potrivit formulei:

$$C = CEPRA \times 10\%,$$

unde:

C – valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară, în lei;

CEPRA - costul energiei în perioada rece a anului, calculat conform punctului 1 din Anexa nr. 1;

2.5 pentru consumatorii casnici, ai căror sursă principală de încălzire sunt gazele naturale, pentru care VGL este mai mare decât MCF și coeficientul R este mai mare sau egal cu 20%, dar mai mic decât 100%, valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară se calculează ca produsul dintre CEPRA și 10%, înmulțit cu coeficientul R, potrivit formulei:

$$C = CEPRA \times 10\% \times R,$$

unde:

C – valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară, în lei;

CEPRA - costul energiei în perioada rece a anului, conform punctului 1 din Anexa nr. 1;

R - raportul, exprimat în procente, dintre cheltuielile pentru resursele energetice și venitul disponibil pentru achitarea energiei;

2.6 pentru consumatorii casnici, ai căror sursă principală de încălzire sunt energia termică sau energia electrică, dacă VGL este mai mic sau egal cu MCF, valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară se calculează ca

produsul dintre CEPRA și 20% înmulțit cu suma dintre 1 și valoarea diferenței dintre 1 și raportul dintre VGL și MCF, potrivit formulei:

$$C = CEPRA \times 20\% \times (1 + (1 - VGL/MCF)),$$

unde:

C – valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară, în lei;

CEPRA - costul energiei în perioada rece a anului, conform punctului 1 din Anexa nr. 1;

VGL – venitul global lunar al gospodăriei casnice;

MCF – nivelul minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice, conform punctului 2 din Anexa nr. 1;

2.7 pentru consumatorii casnici, ai căror sursă principală de încălzire sunt combustibilii solizi sau energia termică, sau energia electrică, pentru care VGL este mai mare decât MCF și coeficientul R este mai mare sau egal cu 100%, valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară se calculează ca produsul dintre CEPRA și 20%, potrivit formulei:

$$C = CEPRA \times 20\%,$$

unde:

C – valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară, în lei;

CEPRA - costul energiei în perioada rece a anului, conform punctului 1 din Anexa nr. 1;

2.8 pentru consumatorii casnici, ai căror sursă principală de încălzire sunt combustibilii solizi sau energia termică, sau energia electrică, pentru care VGL este mai mare decât MCF și coeficientul R este mai mare sau egal cu 20%, dar mai mic decât 100%, valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară se calculează ca produsul dintre CEPRA și 20%, înmulțit cu coeficientul R, potrivit formulei:

$$C = CEPRA \times 20\% \times R,$$

unde:

C – valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară, în lei;

CEPRA - costul energiei în perioada rece a anului, conform punctului 1 din Anexa nr. 1;

R - raportul, exprimat în procente, dintre cheltuielile pentru resursele energetice și venitul disponibil pentru achitarea energiei;

2.9 consumatorii casnici care folosesc combustibili solizi sau gaze naturale, sau energie termică, sau energie electrică ca sursă principală de încălzire, pentru care VGL este mai mare decât MCF și au un coeficient R mai mic de 20% nu beneficiază de compensație la energie sub formă de plată monetară;

2.10 pentru gospodăriile, ale căror sursă principală de energie este gazul natural sau energia electrică, care sunt debransate de la energia termică, CEPRA aplicată în formulele de la subpunctele 2.1, 2.3 – 2.9 va include suplimentar 40% din valoarea CEPRA pentru energia termică.

3. Compensația minimă acordată este de 300 lei. În cazul în care compensația la energie sub formă de plată monetară calculată conform punctului 3 este mai mare de 0 lei și mai mică de 300 lei, se aplică compensația de 300 lei.

4. Compensația maximă acordată este de 800 lei.

5. Valoarea compensației se rotunjește la multipli de 10 lei, după cum urmează:

- a) dacă cifra unităților este mai mare sau egală cu 5, se rotunjește în sus;
- b) dacă cifra unităților este mai mică decât 5, se rotunjește în jos.

6. Compensația la energie sub formă de plată monetară se acordă în baza CEPRA pentru energia electrică consumatorilor casnici pentru care energia electrică reprezintă principala sursă de încălzire dacă consumatorii casnici întrunesc cumulativ următoarele condiții:

a) energia electrică reprezintă principala sursă de încălzire în perioada rece a anului, conform cererii depuse;

b) consumatorii casnici au înregistrat un consum mediu lunar de energie electrică de cel puțin 250 kWh/lună în perioada rece precedentă;

c) consumatorii casnici nu sunt conectați la furnizarea centralizată de energie termică sau au înregistrat un consum mediu lunar de energie termică mai mic de 0,3 Gcal/lună în perioada rece precedentă;

d) consumatorii casnici au înregistrat un consum la gazele naturale mai mic de 50 m³/lună în perioada rece precedentă.

În cazul în care gospodăria nu trece testul de eligibilitate pentru compensația la energia electrică în baza CEPRA pentru energia electrică, la calculul compensației se utilizează CEPRA pentru combustibili solizi.

7. Ministerul Muncii și Protecției Sociale calculează valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară, în mod individual, pentru fiecare consumator casnic, în funcție de tipul de energie.

8. Până la data de 01.12.2025, Ministerul Muncii și Protecției Sociale va prezenta Biroului Național de Statistică date privind numărul lunar de beneficiari și suma totală lunară a compensațiilor la energie sub formă de plată monetară, pentru calculul indicelui prețurilor de consum.

9. Birourile istoriilor de credit vor furniza Ministerului Muncii și Protecției Sociale, conform anexei nr. 2, informațiile privind contractele de credit ipotecar ale solicitantului (în calitatea acestuia de debitor principal), care au fost în vigoare (active) în luna octombrie a anului de referință.

10. Pentru revizuirea vulnerabilității energetice, consumatorul casnic va depune o cerere motivată la Ministerul Muncii și Protecției Sociale de modificare a cererii în Sistemul informațional „Vulnerabilitate energetică”. În cazul modificării cererii, din cerere nu pot fi excluși membrii gospodăriei casnice

declarați în cererea inițială în afară de persoanele decedate. Cererea modificată este considerată o cerere repetată și va fi reexaminată în conformitate cu termenele stabilite de actele normative în vigoare.

11. Ministerul Muncii și Protecției Sociale poate dispune prin ordin al ministrului redeschiderea accesului registratorilor/supervizorilor pentru editarea cererilor pe o perioadă definită. Fiecare registrator va putea edita doar cererile depuse prin intermediul său iar supervizorul va putea edita cererile depuse prin intermediul său, inclusiv, cererile depuse de către registrator. În cazul modificării cererii, din cerere nu pot fi excluși membrii gospodăriei casnice declarați în cererea inițială în afară de persoanele decedate. Cererea modificată este considerată repetată și va fi reanalizată în conformitate cu termenele stabilite de actele normative în vigoare.

12. În cazul în care se constată faptul că a fost stabilită compensația eronat, din motive care nu depind de solicitant, Ministerul Muncii și Protecției Sociale recalculează compensațiile pentru lunile pentru care s-au constatat erorile.

13. Prevederile prezentei hotărâri se aplică pentru consumul de resurse energetice realizat în perioada 1 noiembrie 2024 – 31 martie 2025.

14. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

15. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul muncii
și protecției sociale

Alexei Buzu

Norma costului energiei în perioada rece a anului și valoarea estimată a minimului de cheltuieli ale gospodăriei casnice

1. Norma costului energiei în perioada rece a anului, pentru consumatorii casnici, se stabilește după cum urmează:

Numărul de membri	Energia electrică, în lei	Gaze naturale, în lei	Energia termică, în lei	Combustibil solid, în lei
1	2240	2170	1920	1830
2	2380	2370	2200	2040
3	2520	2570	2470	2250
4	2670	2770	2760	2460
5 și mai mulți	2810	2970	3040	2670

2. Valoarea minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice (MCF), pentru consumatorii casnici, se stabilește după cum urmează:

Statutul beneficiarului	Pentru gospodăria din mediul urban, în lei	Pentru gospodăria din mediul rural, în lei
pentru solicitantul gospodăriei casnice	5387,97	3957,73
pentru fiecare alt membru al gospodăriei casnice a solicitantului	3771,57	2770,41
pentru solicitantul gospodăriei casnice cu dizabilitate severă	8081,95	5936,59
pentru fiecare membru al gospodăriei casnice cu dizabilitate severă	6465,55	4749,27

LISTA
beneficiarilor de credit ipotecar

pe luna _____ anul _____

IDNP	Data efectuării plății	Suma achitată a ultimei plăți aferentă contractului de credit ipotecar, efectuată în perioada mai–octombrie	Valuta creditului
TOTAL:	X	X	X
Director			
Contabil-șef			

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de hotărâre privind aprobarea formulelor de calcul ale compensației la energie sub formă de plată monetară, stabilirea normelor pentru costul energiei în perioada rece a anului și determinarea valorii minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice pentru consumatorii casnici, pentru perioada noiembrie 2024 - martie 2025

denumirea proiectului actului normativ

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de hotărâre privind aprobarea formulelor de calcul ale compensației la energie sub formă de plată monetară, stabilirea normelor pentru costul energiei în perioada rece a anului și determinarea valorii minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice pentru consumatorii casnici, pentru perioada noiembrie 2024 - martie 2025 a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

În vederea implementării recomandărilor din Raportul de audit al performanței „Contribuie Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică” (SIVE) la un mecanism eficient de încadrare a consumatorilor casnici în categoriile de vulnerabilitate energetică, precum și de gestionare și monitorizare a măsurilor finanțate din Fondul de reducere a vulnerabilității energetice?”, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 18 din 30 aprilie 2024.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Pentru a reduce impactul creșterii prețurilor la energie, Guvernul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice (FRVE). Aceasta stabilește măsurile și mecanismele de acordare a compensațiilor pentru consumul de energie pentru gospodăriile vulnerabile.

Modelul de compensații în factură a fost adoptat în iarna 2021/2022, când Guvernul a dezvoltat în timp record un mecanism care să răspundă cât mai rapid la necesitățile cetățenilor. Această soluție a funcționat în acele circumstanțe, dar implică un efort administrativ semnificativ și nu este eficient pe termen lung. În ultimele două sezoane reci, Guvernul a îmbunătățit mecanismul pentru a oferi compensații directe tuturor cetățenilor eligibili, nu doar celor care folosesc lemne pentru încălzire.

Pentru sezonul rece 2024-2025, se propune:

- **Monetizarea completă a compensațiilor** – trecerea de la compensațiile pe factură la compensații monetare;
- **Decuplarea compensațiilor de consumul efectiv** pentru a simplifica procesul;
- **Automatizarea și simplificarea proceselor;**
- **Îmbunătățirea mecanismelor antifraudă** și a transferului de date între instituții.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele modificări propuse sunt următoarele:

- **Compensație la energie în formă monetară:**

Consumatorii casnici care întrunesc criteriile de eligibilitate stabilite în Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice vor beneficia de compensație pentru sursa principală de energie, acordată sub formă de plată monetară.

- **Calcul individualizat al compensației:**

Valoarea compensației va fi calculată individual pentru fiecare gospodărie, conform formulelor stabilite în Hotărârea de Guvern privind normele costului energiei și valoarea minimului de cheltuieli ale gospodăriei casnice pentru consumatorii casnici în perioada rece a anului (noiembrie 2024 - martie 2025). La calcularea compensației, nu se va ține cont de consumul istoric de energie al solicitantului din sezonul precedent, ci doar de norma aprobată

a costului energiei. În cazul în care vor interveni modificări ale prețurilor la energie, Guvernul va putea adopta măsuri suplimentare pentru a modifica Hotărârea de Guvern respectivă, în conformitate cu noile condiții.

- **Data intrării în vigoare și ajustări necesare:**

Prezenta hotărâre va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Totuși, este necesară ajustarea sistemului informațional „Vulnerabilitatea Energetică” pentru a corespunde noilor prevederi ale proiectului. Aceste ajustări trebuie realizate într-un timp foarte scurt, având în vedere că acordarea compensațiilor este prevăzută pentru perioada noiembrie - martie.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost identificate opțiuni alternative pe domeniul de reglementare abordat.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Plata monetară a compensațiilor pentru căldură este aliniată cu sistemul general al prestațiilor sociale din Moldova. În acest mod, sistemul de plăți sociale va fi unificat, iar gestiunea programului de către stat va fi simplificată.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Pentru sezonul rece a anului 2024-2025, bugetul estimat pentru acordarea prestației sociale „compensație la energie sub formă de plată monetară” se va încadra în limita alocațiilor aprobate în bugetul de stat pentru anul respectiv.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu a fost identificat

4.4. Impactul social

Implementarea acestor măsuri preventive de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale va avea un impact social considerabil. Aceste măsuri vor asigura o distribuție eficientă și echitabilă a compensațiilor, minimizând riscurile de gestionare inadecvată. Totodată, măsurile vor promova echitatea socială, asigurând alocarea resurselor către cei care au cea mai mare nevoie, ceea ce va contribui la diminuarea inegalităților sociale.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu a fost identificat

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu comportă riscuri de discriminare și nu are impact asupra echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu a fost identificat.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Alte impacturi și informații relevante nu sunt.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională nu sunt identificate.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE nu sunt identificate.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului este plasat pe portalul guvernamental particip.gov.md unde poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13548

7. Concluziile expertizelor
Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție și expertizei juridice de către Ministerul Justiției. Informația privind rezultatele expertizelor anticorupție și juridice vor fi incluse după recepționarea rapoartelor de expertiză în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de hotărâre.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Aprobarea proiectului de hotărâre nu implică modificări și completări în ale actele normative în vigoare din domeniu.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Vor fi necesare măsuri de organizare și implementare a opțiunilor incluse pentru a atinge obiectivele stabilite. Principale autorități implicate vor fi Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Agențiile teritoriale de asistență socială și structurile lor subordonate și Casa Națională de Asigurări Sociale.

Secretară de stat

Corina AJDER

SINTEZA

la proiectul de hotărâre privind aprobarea formulelor de calcul ale compensației la energie sub formă de plată monetară, stabilirea normelor pentru costul energiei în perioada rece a anului și determinarea valorii minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice pentru consumatorii casnici, pentru perioada noiembrie 2024 - martie 2025

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Casa Națională de Asigurări Sociale	Nr. 16263 din 28.11.2024	Prin prezenta, Casa Națională de Asigurări Sociale, informează că a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea normelor privind costul energiei în perioada rece a anului și valoarea minimului de cheltuieli ale gospodăriei casnice pentru consumatorii casnici pentru perioada noiembrie 2024 - martie 2025 (număr unic 1035/MMPS/2024), și în limita competențelor funcționale, comunică despre lipsă de obiecții.	Se acceptă
Ministerul Finanțelor	Nr. 07/2-03/136/1848	<p>La indicația Cancelariei de Stat nr. 18-69-12973 din 26.11.2024, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea normelor privind costul energiei în perioada rece a anului și valoarea minimului de cheltuieli ale gospodăriei casnice pentru consumatorii casnici pentru perioada noiembrie 2024 - martie 2025 (număr unic 1035/MMPS/2024) și, conform competențelor funcționale, comunică următoarele.</p> <p>Proiectul prevede stabilirea normelor privind costul energiei în perioada rece a anului și valoarea estimată a minimului de cheltuieli ale gospodăriilor în vederea calculării compensației la energie sub formă de plată monetară, mărimea căreia va varia de la 300 până la 800 lei.</p> <p>Cu referire proiectul hotărârii De menționat că asupra stabilirii indicatorului „minimul de cheltuieli al gospodăriei casnice“ la care se face referire pe tot parcursul proiectului, Ministerul Finanțelor s-a expus prin avizul său la proiectul de hotărâre privind</p>	

aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară nr. 07/2-03/134/1843 din 27.11.2024.

Adițional, atestăm o incoerență în fundamentarea logică a indicatorului menționat, având în vedere că în Anexa nr. 1, pct.2, valoarea minimului de cheltuieli ale gospodăriei casnice pentru mediul urban au fost bazate pe indicatorul BNS „cheltuieli de consum medii lunare” pentru mediul urban, iar pentru rural au fost preluat în baza indicatorului total pe țară.

Nu se acceptă

Pentru a evalua vulnerabilitatea energetică a gospodăriilor, este important să se ia în considerare consumul de energie al acestora, atât în mediul rural, urban cât și în cel total pe țară, pe baza datelor agregate la nivel național. În mediul rural, cheltuielile energetice ale gospodăriilor sunt adesea mai mari din cauza unor factori precum:

Ineficiența energetică a locuințelor: Gospodăriile din mediul rural tind să aibă locuințe mai vechi și mai puțin izolate, ceea ce poate duce la pierderi de energie și un consum mai mare pentru încălzire.

Accesul limitat la surse de energie ieftine și eficiente: În zonele rurale, accesul la rețelele de energie este adesea mai puțin dezvoltate, iar alternativele de energie regenerabilă (panouri solare, biomasă etc.) pot fi mai greu

		<p>La pct. 3 Totodată, analizând formulele de calcul a compensațiilor se propune la subpunctele 5), 8), și 9) înăsprirea nivelului de vulnerabilitate necesar pentru a beneficia de compensație întru o țintire mai bună a categoriilor social vulnerabile din punct de vedere energetic.</p>	<p>accesibile sau mai costisitoare.</p> <p>Respectiv, pentru a asigura o evaluare corectă a vulnerabilității energetice a gospodăriei, nu din punct de vedere a sărăciei acesteia, s-a propus utilizarea indicatorului „Total pe țară” de la BNS pentru mediul rural, întrucât acesta se apropie mai mult de realitate decât indicatorul specificat pentru mediul rural.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>La baza formulelor de calcul au stat analize de date efectuate asupra două sezoane reci a anului. Menționăm că, actualmente persistă o vulnerabilitate energetică înaltă a gospodăriilor din Republica Moldova, respectiv, înăsprirea nivelului de vulnerabilitate necesar pentru aceste formule va avea un efect negativ asupra acestor gospodării.</p>
--	--	---	--

La subpunctul 10), se propune de exclus cifra „1”, deoarece urmare a aplicării acestei norme va fi depășită suma maximă de compensație stabilită la punctul 4.

La pct. 1 din Anexa nr. 1, Ministerul Finanțelor nu poate da o apreciere, dat fiind faptul că Nota de fundamentare nu descrie raționamentele care servesc drept bază pentru stabilirea acestor norme.

Cu referire la Nota de fundamentare Se propune ca în Nota de fundamentare să se precizeze că cheltuielile de implementare a proiectului în cauză pentru anul 2024 vor fi încadrate în limita alocațiilor prevăzute în acest scop în Legea Bugetului de Stat pentru anul 2024, iar cheltuielile pentru anul 2025 se vor încadra în limita alocațiilor stabilite în proiectului bugetului de stat pentru anul 2025, în volum de 1.445202,8 mii lei.

Totodată, Nota urmează să fie ajustată/completată cu argumente/calculele/costurile necesare de implementare pentru fiecare categorie de beneficiari în dependență de sursa principală de încălzire separat, conform rigorilor Legii cu privire la actele normative nr. 100/2017.

Reieșind din cele expuse, proiectul urmează a fi ajustat.

Nu se acceptă

Este necesară estimarea CEPRA pentru calculul compensației pentru sezonul viitor.

Nu se acceptă

La pct. 1 din Anexa nr. 1 este clar specificat că reprezintă norme stabilite ale consumului de energie în urma analizelor efectuate asupra gospodăriilor din Republica Moldova. Este o medie a consumului de energie normată per/lună, per/număr de membri din gospodărie și per/tip de energie.

Se acceptă parțial

Pentru sezonul rece a anului 2024-2025, bugetul estimat pentru acordarea prestației sociale „compensație la energie sub formă de plată monetară” se va încadra în limita alocațiilor aprobate în bugetul de stat pentru anul respectiv.

<p>Ministerul Energiei</p>	<p>Nr. 06-3027 din 29.11.2024</p>	<p>Ministerul Energiei a examinat demersul Cancelariei de Stat nr. 18-69-12973 din 26 noiembrie 2024 prin care se solicită avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea normelor privind costul energiei în perioada rece a anului și valoarea minimului de cheltuieli ale gospodăriei casnice pentru consumatorii casnici pentru perioada noiembrie 2024 – martie 2025 (număr unic 1035/MMPS/2024), autor – Ministerul Muncii și Protecției Sociale și comunicăm susținerea proiectului cu următoarele propuneri și obiecții.</p> <p>La proiect de act normativ: La pct. 1 și pe tot parcursul textului noțiunea „compensație” se propune de a fi completat cu textul „la energie sub formă de plată monetară” pentru a se alinia prevederilor din Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.</p> <p>La pct. 3 subpunctele 1)-8), considerăm că nu au fost analizate toate cazurile posibile, or, spre exemplu pentru subpct. 3)-5) figurează cazurile doar pentru situația când sursa primară de energie sunt gazele naturale. De asemenea, se recomandă de prevăzut la pct. 3 situațiile când $VGL/MCF > 100\%$.</p> <p>La pct. 3 subpct. 1) se propune a fi redat în următoarea redacție: „pentru consumatorii casnici, ai căror sursă principală de încălzire sunt gazele naturale sau energia termică, sau energia electrică, valoarea compensației la energie sub formă de plată monetară constituie 800 lei dacă raportul, exprimat în procente, dintre nivelul minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice (în continuare - MCF)</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă Există în mare parte trei tipuri generale de formule pentru toate tipurile de energie și, respectiv, au fost luate în considerare toate tipurile de trecere de praguri de la o formulă la alta.</p> <p>Nu se acceptă Se modifică formula de calcul. Compensația constituie 800 lei dacă: $\frac{VGL}{MCF}$</p>
-----------------------------------	--	--	---

	<p>și venitul global lunar al gospodăriei casnice (în continuare - VGL) și este mai mic sau egal cu 50%”.</p> <p>De asemenea, se recomandă de menționat că în tot conținutul textului valoarea compensației constituie o plată lunară.</p> <p>La pct. 3 subpct. 3) după cuvintele „[...] dacă VGL este mai mic sau egal cu MCF [...]” se completează cu cuvintele „cu excepția cazurilor când VGL/MCF este mai mic sau egal cu 50%”. Se recomandă specificarea faptului că formula respectivă se aplică pentru cazurile când MCF reprezintă 50%- 100% din VGL.</p> <p>La pct. 3 subpct. 6) după cuvintele „[...] dacă VGL este mai mic sau egal cu MCF [...]” se completează cu cuvintele „cu excepția cazurilor când VGL/MCF este mai mic sau egal cu 50%”</p> <p>La pct. 3 dat fiind faptul, că formulele de calcul descrise nu conțin tarife/prețuri pentru gazele naturale și alte tipuri de energie, propunem egalarea procentului pentru toate tipurile de energie la nivelul de 20%.</p> <p>La pct. 3, subpct. 10):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Se propune de a completa după cuvântul „costul” cu cuvântul „normat al” și în continuare după text. - De asemenea în legătură cu punctul 33) din Proiectul Hotărârii de Guvern privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară (număr unic 1023/MMPS/2024), formularea „pentru consumatorii casnici, ai căror sursă principală de încălzire sunt gazele naturale, dacă VGL este mai mic sau egal cu MCF, valoarea compensației se 	<p>este mai mic sau egal cu 50%.</p> <p>Astfel, pentru a nu include modificări în formulele de calcul al compensațiilor, textul propus în Aviz nu se susține.</p> <p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Textul prevederii a fost reformulat.</p> <p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>La completarea cererii solicitantii sun obligați să includă în cerere toate tipurile de energie pe care le consumă, indicând adițional</p>
--	--	--

calculează ca produsul dintre costul energiei în perioada rece a anului (în continuare - CEPRA) și 10% înmulțit cu suma dintre 1 și valoarea diferenței dintre 1 și raportul dintre VGL și MCF, potrivit formulei: $C = CEPRA \times 10\% \times (1 + (1 - VGL/MCF))$ ” necesită a fi precizat dacă astfel de consumatori vor beneficia de compensație și pentru energia termică în situația în care aceștia nu au selectat energia termică în cererea de compensare, având în vedere experiența din sezonul de încălzire precedent, prin care consumatorii nu cunoșteau de posibilitatea de a beneficia de compensație la 2 surse de energie, or Ministerul Muncii și Protecției Sociale, deja are listele pregătite și va include automat compensația respectivă.

sursa principală de energie. În acest an se va achitarea compensații doar pentru o singură sursă de energie, respectiv, plata pentru două surse de energie nu va fi. Cu privire la formula de calcul pentru consumatorii casnici pentru care energia termică constituie sursa principală de energie este prevăzută formula la pct. 6.

Având în vedere că consumatorii casnici debransați de la energia termică plătesc costuri suplimentare pentru tranziția la energia termică, la calculul costului energiei pentru perioada rece a anului se va adăuga un supliment de 40% din norma de cheltuieli pentru energia termică, aplicat la norma de cheltuieli a sursei principale de energie.

În acest sens, MMPS a solicitat de la furnizori lista consumatorilor casnici debransați de la energia termică.

La pct. 4 în condițiile în care nu sunt clare prețurile viitoare pentru tipurile de energie, propunem revizuirea acestuia.

La pct. 5 inclusiv și subpct. 1) considerăm că formularea nu reflectă în mod adecvat principiul ce urmează a fi aplicat. În expresia „Compensația la energie sub formă de plată monetară se acordă consumatorilor casnici pentru care energia electrică reprezintă principala sursă de încălzire dacă consumatorii casnici întrunesc cumulativ următoarele condiții”, nu este clar cum se va aplica această prevedere pentru consumatorii casnici a căror sursă principală de încălzire este energia termică, gazele naturale sau combustibilii solizi, or, formularea respectivă indică că, pentru alte resurse energetice, nu se vor acorda compensații, ceea ce necesită o clarificare suplimentară.

La pct. 5 subpct. 2) valorile indicate nu sunt aliniate cu valorile din pct. 27 „testul de nonvulnerabilitate” din Proiectul Hotărârii de Guvern privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară (număr unic 1023/MMPS/2024).

Se propune revizuirea pragului 250 kWh/lună pentru consumatorilor casnici pentru care energia electrică reprezintă principala sursă de încălzire deoarece se pot exclude gospodăriile care folosesc metode eficiente de încălzire, dar sunt vulnerabile financiar.

Se acceptă

În cazul în care vor interveni modificări ale prețurilor la energie, Guvernul va putea adopta măsuri suplimentare pentru a modifica Hotărârea de Guvern respectivă, în conformitate cu noile condiții. Au fost completate comentarii în nota de fundamentare.

Nu se acceptă

Prevederea respectivă se atribuie doar pentru consumatorii casnici pentru care energia electrică reprezintă principala sursă de energie.

Nu se acceptă

Nu sunt prevederi care necesită a fi atribuite testului de nonvulnerabilitate. Totodată, subliniem că gospodăriile, care folosesc metode eficiente de încălzire deja nu sunt gospodării

		<p>La pct.8 se propune excluderea Birourilor de credit de a furniza informații privind contractele de credit ipotecar. În vederea evaluării vulnerabilității energetice, Ministerul Muncii și Protecției Sociale va utiliza date disponibile din surse oficiale, precum baza de date a Agenției Servicii Publice, Serviciul Fiscal de Stat, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru sau alte instituții relevante, cu respectarea legislației privind protecția datelor personale. În acest mod, se asigură protejarea drepturilor beneficiarilor și evitarea riscurilor legale legate de prelucrarea datelor.</p> <p>La pct. 9 cuvântul „energie” se substituie cu cuvintele „resurse energetice” în vederea acoperirii gazelor naturale și combustibililor solizi.</p> <p>La nota de fundamentare: La pct. 4.2. urmează a fi verificată valoarea totală a compensației indicată – 2 000 000,0 mii lei în contextul în care în contextul în care astăzi 29 noiembriei 2024 au fost ajustate prețurile reglementate la gazele naturale și urmează a fi ajutate și prețurile la energia termică și energia electrică.</p>	<p>vulnerabile din punct de vedere energetic.</p> <p>Nu se acceptă Actualmente, tehnic acest lucru nu este posibil din aceste considerente nu putem exclude ca birourile de credit să nu ne furnizeze informații cu privire la contractele de credit ipotecar.</p> <p>Se acceptă Cuvântul „energie” acoperă la general toate tipurile de energie.</p> <p>Nu se acceptă Datele sunt stabilite potrivit ultimilor tarife la energie, respectiv, în cazul în care vor interveni modificări ale prețurilor la energie, Guvernul va putea adopta măsuri suplimentare pentru a modifica Hotărârea de Guvern respectivă, în conformitate cu noile tarife.</p>
--	--	--	---

		<p>De asemenea, întrucât actul normativ prevede compensații variabile între 300 și 800 lei, se recomandă elaborarea unui studiu de impact financiar pentru a evalua sustenabilitatea măsurii.</p> <p>Totodată, se menționează că în Nota de fundamentare proiectul nu are impact asupra datelor cu caracter personal. Implementarea unui mecanism de acordare a compensațiilor implică procesarea unor volume semnificative de date personale, inclusiv informații financiare, date despre gospodării și alte informații sensibile necesare pentru evaluarea eligibilității. Astfel, considerăm că, această procesare are un impact direct asupra protecției datelor cu caracter personal.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă Sistemul informațional „Vulnerabilitatea Energetică” generează date din alte sisteme informaționale și le procesează în sistemul său informațional, respectiv, sistemul informațional nu modifică sau implimentează procese noi, care ar avea impact direct asupra datelor cu caracter personal. Totodată, comunicăm că programul asigură protecția datelor cu caracter personal la înregistrarea cererilor. Beneficiarii î-și dau acordul cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal.</p>
Ministerul Justiției	Nr. 04/2-10804 din 03.12.2024	Urmare examinării proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea normelor privind costul energiei în perioada rece a anului și valoarea minimului de cheltuieli ale gospodăriei casnice pentru consumatorii casnici pentru perioada noiembrie 2024 - martie 2025 (număr unic 1035/MMPS/2024), comunicăm următoarele.	Se acceptă

Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit notei de fundamentare, proiectul de act normativ a fost elaborat în temeiul art. 15 din Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, în vederea implementării recomandărilor din Raportul de audit al performanței „Contribuie Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică” (SIVE) la un mecanism eficient de încadrare a consumatorilor casnici în categoriile de vulnerabilitate energetică, precum și de gestionare și monitorizare a măsurilor finanțate din Fondul de reducere a vulnerabilității energetice?”, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 18 din 30 aprilie 2024.

Se menționează că, valoarea compensației va fi calculată individual pentru fiecare gospodărie, conform formulelor propuse în proiectul hotărârii. La calcularea compensației nu se va ține cont de consumul istoric de energie al solicitantului din sezonul precedent, ci doar de norma aprobată a costului energiei.

Raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul și cerințele care au impus intervenția normativă.

Analizat prin prisma Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, expunem următoarele obiecții și recomandări.

La proiectul hotărârii:

Denumirea actului normativ nu exprimă cu claritate obiectul reglementării actului normativ, or proiectul conține mai multe reglementări ce vizează formule și cerințe pentru calcularea compensației.

Referitor la clauza de adoptare a actului normativ menționăm că, potrivit art. 15 din Legea nr. 241/2022 invocat de autor ca temei legal, Guvernul, în termen de două luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, va elabora și va aproba actele normative necesare pentru implementarea acesteia. Subsidiar, atenționăm că, urmare a modificării Legii nr. 241/2022

Se acceptă

Se acceptă

privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice la data de 15.11.2024 prin Legea nr. 255/2024, Guvernul, și-a asumat sarcina în termen de o lună de la data publicării legii enunțate, să aducă actele sale normative în concordanță cu aceasta.

Cu titlu de recomandare asupra aspectului general al proiectului în ceea ce privește numerotarea elementelor structurale ale proiectului, în conformitate cu normele de tehnică legislativă, numerotarea se va realiza, ținând cont de prevederile art. 52 alin. (3) din Legea nr. 100/2017.

Sub aspectul stilului de redactare, semnalăm că textul pct. 1 și pct. 2 nu este redat cu claritate și nu asigură succesiunea logică a ideilor pe baza legăturii organice existente între acestea. Astfel, din conținutul normelor propuse se atestă intenția autorului de a aproba normele privind costul energiei în perioada rece a anului și valoarea minimului de cheltuieli ale gospodăriei casnice pentru consumatorii casnici pentru perioada noiembrie 2024 - martie 2025 (conform Anexei nr. 1). În context, propunem reformularea normelor respective cu asigurarea unui stil juridic specific normativ și în vederea respectării normelor de tehnică legislativă.

La pct. 3 semnalăm o incertitudine în ceea ce privește calcularea compensației categoriei de consumatori casnici, ai căror sursă principală de încălzire sunt gazele naturale care se regăsesc în norma propusă la sbp. 1) și în norma de la sbp. 2).

Pentru o corectă informare legislativă, propunem revizuirea referințelor la normele din Regulamentul cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară. Astfel, se va ține cont de faptul că, referințele propuse de autor nu se regăsesc în hotărârea de aprobare a Regulamentului.

Se acceptă

Se acceptă

Nu se acceptă

Formulele sunt clar definite și se disting prin prevederile prezentate la subpunctele 2.1 și 2.3.

Se acceptă

		<p>La proiectul Anexei nr. 1: Soluțiile normative propuse la pct. 3-5 din Anexa nr. 1 urmează a fi inserate în textul hotărârii, deoarece conțin ipoteze juridice care nu se încadrează în obiectul de reglementare al anexei. Pe cale de consecință, considerăm că, în vederea promovării proiectului, acesta necesită a fi reexaminat prin prisma celor expuse și ajustat conform normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative prevăzute de Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>	Se acceptă
Centrul Național Anticorupție	Nr. EHG24/10151 din 03.12.2024	<p style="text-align: center;">RAPORTDEEXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE Nr. EHG24/10151 din 03.12.2024</p> <p>la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea normelor privind costul energiei în perioada rece a anului și valoarea minimului de cheltuieli ale gospodăriei casnice pentru consumatorii casnici pentru perioada noiembrie 2024- martie 2025 (număr unic 1035/MMPS/2024)</p> <p>Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.</p> <p style="text-align: center;">I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului</p> <p style="text-align: center;">I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului</p> <p>Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p>	

Categoria actului normativ propus este Hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art. 6 și art. 14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2 . Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Potrivit art. 8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „etapele asigurării

transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:

a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;

b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;

c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;

d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;

e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate".

Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că:

„(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitare persoanei interesate.

(2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor".

Materialele aferente proiectului, se regăsesc pe pagina web oficială a autorului și portalul particip.gov.md, după cum urmează:
https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul_hotararii_guvernului-cu-privire-la-aprobarea-normelor-privind-costul-energiei-in-perioada-rece_a-anului-si_valoarea-minimului-de-

[cheltuieli-ale-gospodariei-casnice-pentru-consumatorii-casnici-pentru-perioada-noiembrie-2024-martie-2025/13548.](#)

Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop implementarea recomandărilor din Raportul de audit al performanței „Contribuie Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică” (SIVE) la un mecanism eficient de încadrare a consumatorilor casnici în categoriile de vulnerabilitate energetică, precum și de gestionare și monitorizare a măsurilor finanțate din Fondul de reducere a vulnerabilității energetice?”, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 18 din 30 aprilie 2024.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele potențialilor beneficiari de compensații, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr. 82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

I.5 Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte

normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;

	<p>d) analiza impactului de reglementare; e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;</p> <p>f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ; h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent; i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ."</p> <p>Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.</p> <p>I.5.2. Argumentarea economică financiară. Conform art. 30 lit. d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare".</p> <p>Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.</p> <p>II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului</p> <p>II.1. Limbajul proiectului</p> <p>Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]</p> <p>a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]</p> <p>c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]</p> <p>e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]</p>	
--	---	--

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
g) se evită tautologiile juridice;
h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus, în mare parte, într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

Totodată, utilizarea expresiei "din motive care nu depind de solicitant," poate condiționa interpretarea extensivă a normei și multiple riscuri aferente implementării mecanismului reglementat.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3 . Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului vizează preponderent activitatea desfășurată de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în contextul calculului/recalculului valorii compensației la energie sub formă de plată monetară, în mod individual, pentru fiecare consumator casnic, în funcție de tipul de energie.

Analiza normelor propuse, denotă utilizarea formulelor permissive de reglementare a atribuției agentului public, fapt care poate determina disfuncționalitatea proceselor administrative exercitate de către agenții publici prenotați și riscul admiterii incidentelor de integritate/riscurilor de corupție de către agenții publici responsabili de implementarea normei/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

Pct.1

1. Se aprobă normele pentru costul energiei în perioada rece a anului în funcție de tipul de energie utilizat și de numărul de membri înregistrați în cerere pentru calculul compensației la energie sub formă de plată monetară, potrivit prevederilor Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. XXX/XXXX, conform punctului 1 din Anexa nr.1.

Obiecții:

Norma de trimitere evidențiată supra, necesită o reconsiderare prin prisma prevederilor art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017, după cum urmează: Articolul 55. Trimiterea la actele normative sau la elementele structurale ale acestora.

(1) Reglementările de același nivel și având același obiect de reglementare se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ. În cazul în care proiectul actului normativ cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative, se face trimitere expresă la actul normativ care le conține.

(2) Trimiterea la normele altui act normativ se poate face la întregul său conținut sau doar la o reglementare distinctă.

(3) Nu se admite trimiterea la o altă normă de trimitere, precum și trimiterea la un act normativ de nivel inferior.

(4) În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la norma juridică relevantă fără a se preciza că aceasta face parte din același act

Se acceptă

normativ sau element structural, cu excepția cazurilor în care această precizare este necesară pentru a exclude orice echivoc.

(5) În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat.

Potrivit normelor de tehnică legislativă pertinente, referințele la actele normative se vor expune ținând cont de prevederile art. 42 alin. (5) și art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, astfel încât la indicarea datei de adoptare a actului normativ se indică numărul de ordine, ca element de identificare, la care se adaugă anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despățite de o bară „/”, conform următorului exemplu: „Legea nr. 100/2017”.

Recomandări:

Reconsiderarea normei de trimitere prin prisma exigențelor evidențiate supra. Subsecvent urmează a fi revizuită norma de trimitere similară pe tot parcursul textului proiectului.

Factori de risc:

Norme de trimitere defectuoase

Riscuri de corupție:

Generale

Anexa nr.1, pct. 4-5

4. Ministerul Muncii și Protecției Sociale poate dispune prin ordin al ministrului redeschiderea accesului registratorilor/supervizorilor pentru editarea cererilor pe o perioadă definită. Fiecare registrator va putea edita doar cererile de puse prin intermediul său iar supervizorul va putea edita cererile depuse prin intermediul său, inclusiv, cererile depuse de către registrator. În cazul modificării cererii, din cerere nu pot fi excluși membrii gospodăriei casnice declarați în cererea inițială în afară de persoanele decedate. Cererea modificată este considerată repetată și va fi reanalizată în

Nu se acceptă

Prevederile respective au fost aprobate în actele normative aferente sezonului rece 2023-2024. (Hotărârea Guvernului nr. 920/2023). Suplimentar, comunicăm că, având în vedere că există mai multe tipuri de erori de exemplu: la stabilirea

termenele prevăzute la pct. 24 din Regulamentul cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. XXX/XXXX.

5. În cazul în care se constată faptul că a fost stabilită compensația la energie sub formă de plată monetară eronat, din motive care nu depind de solicitant, Ministerul Muncii și Protecției Sociale recalculează compensațiile la energie sub formă de plată monetară pentru lunile pentru care s-au constatat erorile.

Obiecții:

Prim-plan se remarcă faptul că determinarea competenței după formulă „este îndrept”, „poate” este o modalitate coruptibilă de determinare a limitei competenței entităților și agenților publici. Coruptibilitatea acestui element rezidă în discreția agenților publici care apare în cazul utilizării unor asemenea determinări permissive ale competențelor lor, care urmau a fi stabilite de o manieră imperativă. Această discreție poate fi folosită în mod abuziv de către agenții publici pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale. Riscul de coruptibilitate a acestor norme crește în cazul în care lipsesc criteriile pentru a stabili în ce cazuri agentul public „este în drept” sau „poate” și în ce cazuri este în drept și poate să nu-și realizeze competențele.

Subsecvent, se remarcă faptul că utilizarea expresiei "din motive care nu depind de solicitant," poate condiționa interpretarea extensivă a spectrului de circumstanțe vizate în context. Carența în speță, poate determina precondiții pentru aplicarea tendențioasă a normei de către agentul public responsabil, fapt care coroborat cu lipsa unui mecanism de contestare a deciziei, poate restricționa solicitantului în dreptul a solicita în mod regulamentar revizuirea plății.

Recomandări:

i) Reconsiderarea formulei permissive de reglementare a atribuției entității publice.

compensației apelul pentru apelarea datelor nu a funcționat pentru membrii gospodăriei respective sau din întâmplare registratorul, care a înregistrat cererea a introdus date eronate etc., prevederile menționate nu pot fi modificate sau excluse.

ii) Excluderea expresiei "din motive care nu depind de solicitant,".

Factori de risc:

Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive

Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive

Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestarea deciziilor și acțiunilor entităților publice

Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor/Obligații excesive

Riscuri de corupție:

Generale

IV. Concluzia expertizei

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop implementarea recomandărilor din Raportul de audit al performanței „Contribuie Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică” (SIVE) la un mecanism eficient de încadrare a consumatorilor casnici în categoriile de vulnerabilitate energetică, precum și de gestionare și monitorizare a măsurilor finanțate din Fondul de reducere a vulnerabilității energetice?”, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 18 din 30 aprilie 2024.

Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitivat al acestuia și îndeplinirea condițiilor stabilite de prevederile art.36 al Legii nr.100/2017, coroborat art.28 al Legii nr.82/2017- pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a

proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Analiza normelor propuse, denotă utilizarea formulelor permissive de reglementare a atribuției agentului public, fapt care poate determina disfuncționalitatea proceselor administrative exercitate de către agenții publici prenotați și riscul aditerii incidentelor de integritate/riscurilor de corupție de către agenții publici responsabili de implementarea normei/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora. Totodată, utilizarea expresiei "din motive care nu depind de solicitant," poate condiționa interpretarea extensivă a normei și multiple riscuri aferente implementării mecanismului reglementat.

Prevederile proiectului promovează interesele potențialilor beneficiari de compensații, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr. 82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

Secretară de stat

Corina AJDER